

Codul civil

Codul de procedură civilă

Codul civil	1
Index	421
Legea de punere în aplicare • Reglementarea anterioară • Decizii ale Curții Constituționale • Recursuri în interesul legii • Hotărâri prealabile • Legislație conexă • Index alfabetic	447
Codul de procedură civilă	475
Index	716
Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (extras)	731
Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești și pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (extras)	735

Ediția a 7-a, actualizată la
8 iunie 2017

Copyright © 2017 Editura Hamangiu SRL
Editură de prestigiu recunoscută în domeniul științelor sociale CNA/DCU
Toate drepturile rezervate Editurii Hamangiu
Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii Hamangiu
Editura Hamangiu: București, Str. Col. Popoia nr. 36, sector 2; C.P. 2, C.R. 91
Tel./Fax: 021.336.04.43; 031.802.80.21; Vănzări: 021.336.01.25; 031.425.43.24
E-mail: redactia@hamangiu.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROMÂNIA [Legislație]
Codul civil ; Codul de procedură civilă. - Ed. a 7-a. - București : Editura Hamangiu, 2017
Index
ISBN 978-606-27-0741-5

Cuprins general

C. civ., 1864	Codul de procedură civilă (sau Codul civil din 1864), publicat în Monitorul Oficial nr. 271 din 4 decembrie 1865; nr. 6 din 13 ianuarie 1865; nr. 8 din 14 ianuarie 1866; nr. 11 din 16 ianuarie 1865; nr. 13 din 19 ianuarie 1865, cu modificările și completările ulterioare, abrogat de la 1 octombrie 2011, cu excepția dispozițiilor art. 1169-1174 și 1176-120s, abrogate la 15 februarie 2013;	
C. com.	Codicul de comerț din 1867, publicat în Monitorul Oficial nr. 31 din 10 mai 1867, abrogat de la 1 octombrie 2011, cu excepția dispozițiilor art. 46-55, 57, 61 și 507-508, aplicabile în continuare în raporturile dintre profesioniștii din comerț și a dispozițiilor art. 56 și 507-508, abrogate la data intrării în vigoare a prezentei legi;	
Codul civil		1
<i>Index</i>		421
Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (<i>extras</i>)		447
C. fam.	Legea nr. 47/2002 privind Codul familiei, republicată în Buletinul Oficial nr. 13 din 28 ianuarie 1996, cu modificările și completările ulterioare, abrogată de la 1 octombrie 2011, cu excepția dispozițiilor art. 1066 din 17 noiembrie 2006 și art. 1067 din 23 iunie 2004;	
Codul de procedură civilă		475
<i>Index</i>	Constituția României (republicată în M. Of. nr. 767 din 31 octombrie 2009)	716
Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)		731
Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)		735
Legea nr. 508/2002	Legea nr. 508/2002 privind agenții comerciale permanente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 581 din 8 august 2002, abrogată la 1 octombrie 2011;	
Legea nr. 114/1996	Legea locuinței nr. 114/1996, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din 31 decembrie 1997, abrogată parțial (art. 21-33) la 1 octombrie 2011;	
Legea nr. 119/1996	Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 din 2 noiembrie 2009, cu modificările ulterioare; ulterior, legea a fost republicată în M. Of. nr. 339 din 18 mai 2012;	
Legea nr. 7/1996	Legea catastrofelor și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 5 martie 2006, abrogată parțial de la 1 octombrie 2011; ulterior, legea a fost republicată în M. Of. nr. 85 din 7 februarie 2013 și în M. Of. nr. 720 din 24 septembrie 2015;	
Legea nr. 99/1999, Titlul VI	titlul VI „Regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare” al Legii nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 27 mai 1999, cu modificările ulterioare, titlu abrogat la 1 octombrie 2011;	

Legea nr. 287/2009^[1] privind Codul civil

TITLUL PRELIMINAR. DESPRE LEGEA CIVILĂ	Art. 1-24
Capitolul I. Dispoziții generale	republicată în
Capitolul II. Aplicarea legii civile	M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011
Capitolul III. Interpretarea și efectele legii civile	9-17
rectificată în M. Of. nr. 246 din 29 aprilie 2013;	actelor și a faptelor juridice 13-24
cu modificările aduse prin:	
➤ Legea nr. 60/2012 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (M. Of. nr. 255 din 17 aprilie 2012);	25-31
➤ Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);	
➤ O.U.G. nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016), aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 17/2017 (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017).	49-57
Capitolul II. Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente	58-81
Secțiunea 1. Dispoziții comune	58-60
Secțiunea a 2-a. Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice	61-69
Secțiunea a 3-a. Respectul vieții private și al demnității persoanei umane	70-77
Secțiunea a 4-a. Respectul datorat persoanei și după decesul său	78-81
Capitolul III. Identificarea persoanei fizice	82-103
Secțiunea 1. Numele	82-85
Secțiunea a 2-a. Domiciliul și reședința	86-97
Secțiunea a 3-a. Actele de stare civilă	98-103
TITLUL III. Ocrotirea persoanei fizice	104-186
Capitolul I. Dispoziții generale	104-109
Capitolul II. Tutela minorului	110-163
Secțiunea 1. Deschiderea tutelei	110-111
Secțiunea a 2-a. Tutorele	112-123
Secțiunea a 3-a. Consiliul de familie	124-132
Secțiunea a 4-a. Exercițierea tutelei	133-150
§1. Dispoziții generale	133-136
§2. Exercițierea tutelei cu privire la persoana minorului	136-139
§3. Exercițierea tutelei cu privire la bunurile minorului	140-150
Secțiunea a 5-a. Controlul exercitării tutelei	151-155
Secțiunea a 6-a. Încetarea tutelei	156-163
Capitolul III. Ocrotirea imarziului judecătorec	164-177
Capitolul IV. Curatele	178-186
TITLUL IV. Persoana juridică	187-251
Capitolul I. Dispoziții generale	187-193

^[1] Republicată în temeiul art. 218 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011.

Legea nr. 287/2009 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 iulie 2009, a fost modificată prin Legea nr. 71/2011 și rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 17 iunie 2011 și în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 8 iulie 2011.

Codul civil

	Art.
TITLUL PRELIMINAR. DESPRE LEGEA CIVILĂ	1-24
Capitolul I. Dispoziții generale	1-5
Capitolul II. Aplicarea legii civile	6-8
Capitolul III. Interpretarea și efectele legii civile	9-17
Capitolul IV. Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice	18-24
CARTEA I. DESPRE PERSOANE	25-257
Titlul I. Dispoziții generale	25-33
Titlul II. Persoana fizică	34-103
Capitolul I. Capacitatea civilă a persoanei fizice	34-57
<i>Secțiunea 1. Capacitatea de folosință</i>	34-36
<i>Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu</i>	37-48
<i>Secțiunea a 3-a. Declararea judecătorească a morții</i>	49-57
Capitolul II. Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente	58-81
<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune</i>	58-60
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice</i>	61-69
<i>Secțiunea a 3-a. Respectul vieții private și al demnității persoanei umane</i>	70-77
<i>Secțiunea a 4-a. Respectul datorat persoanei și după decesul său</i>	78-81
Capitolul III. Identificarea persoanei fizice	82-103
<i>Secțiunea 1. Numele</i>	82-85
<i>Secțiunea a 2-a. Domiciliul și reședința</i>	86-97
<i>Secțiunea a 3-a. Actele de stare civilă</i>	98-103
Titlul III. Ocrotirea persoanei fizice	104-186
Capitolul I. Dispoziții generale	104-109
Capitolul II. Tutela minorului	110-163
<i>Secțiunea 1. Deschiderea tutelei</i>	110-111
<i>Secțiunea a 2-a. Tutorele</i>	112-123
<i>Secțiunea a 3-a. Consiliul de familie</i>	124-132
<i>Secțiunea a 4-a. Exercițarea tutelei</i>	133-150
§1. Dispoziții generale	133-135
§2. Exercițarea tutelei cu privire la persoana minorului	136-139
§3. Exercițarea tutelei cu privire la bunurile minorului	140-150
<i>Secțiunea a 5-a. Controlul exercitării tutelei</i>	151-155
<i>Secțiunea a 6-a. Încetarea tutelei</i>	156-163
Capitolul III. Ocrotirea interzisului judecătorec	164-177
Capitolul IV. Curatela	178-186
Titlul IV. Persoana juridică	187-251
Capitolul I. Dispoziții generale	187-193
Capitolul II. Înființarea persoanei juridice	194-204
<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune</i>	194-195
<i>Secțiunea a 2-a. Nulitatea persoanei juridice</i>	196-199
<i>Secțiunea a 3-a. Înregistrarea persoanei juridice</i>	200-204

Capitolul III. Capacitatea civilă a persoanei juridice	205-224
<i>Secțiunea 1. Capacitatea de folosință a persoanei juridice</i>	205-208
<i>Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu și funcționarea persoanei juridice</i>	209-224
§1. Capacitatea de exercițiu	209-211
§2. Funcționarea persoanei juridice	212-220
§3. Dispoziții speciale	221-224
Capitolul IV. Identificarea persoanei juridice	225-231
Capitolul V. Reorganizarea persoanei juridice	232-243
Capitolul VI. Încetarea persoanei juridice	244-251
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	244
<i>Secțiunea a 2-a. Dizolvarea persoanei juridice</i>	245-249
<i>Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale</i>	250-251
Titlul V. Apărarea drepturilor nepatrimoniale	252-257
CARTEA A II-A. DESPRE FAMILIE	258-534
Titlul I. Dispoziții generale	258-265
Titlul II. Căsătoria	266-404
Capitolul I. Logodna	266-270
Capitolul II. Încheierea căsătoriei	271-289
<i>Secțiunea 1. Condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei</i>	271-277
<i>Secțiunea a 2-a. Formalitățile pentru încheierea căsătoriei</i>	278-289
Capitolul III. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei	290-292
Capitolul IV. Nulitatea căsătoriei	293-306
<i>Secțiunea 1. Nulitatea absolută a căsătoriei</i>	293-296
<i>Secțiunea a 2-a. Nulitatea relativă a căsătoriei</i>	297-303
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele nulității căsătoriei</i>	304-306
Capitolul V. Drepturile și îndatoririle personale ale soților	307-311
Capitolul VI. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților	312-372
<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune</i>	312-338
§1. Despre regimul matrimonial în general	312-320
§2. Locuința familiei	321-324
§3. Cheltuielile căsătoriei	325-328
§4. Alegerea regimului matrimonial	329-338
<i>Secțiunea a 2-a. Regimul comunității legale</i>	339-359
<i>Secțiunea a 3-a. Regimul separației de bunuri</i>	360-365
<i>Secțiunea a 4-a. Regimul comunității convenționale</i>	366-368
<i>Secțiunea a 5-a. Modificarea regimului matrimonial</i>	369-372
§1. Modificarea convențională	369
§2. Modificarea judiciară	370-372
Capitolul VII. Desfacerea căsătoriei	373-404
<i>Secțiunea 1. Cazurile de divorț</i>	373-381
§1. Dispoziții generale	373
§2. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară	374
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială	375-378
§4. Divorțul din culpă	379-380
§5. Divorțul din cauza stării sănătății unui soț	381

<i>Secțiunea a 2-a. Efectele divorțului</i>	382-404
§1. Data desfacerii căsătoriei	382
§2. Efectele divorțului cu privire la raporturile nepatrimoniale dintre soți	383-384
§3. Efectele divorțului cu privire la raporturile patrimoniale dintre soți	385-395
I. Efecte cu privire la regimul matrimonial	385-387
II. Dreptul la despăgubiri	388
III. Obligația de întreținere între foștii soți	389
IV. Prestația compensatorie	390-395
§4. Efectele divorțului cu privire la raporturile dintre părinți și copiii lor minori	396-404
Titlul III. Rudenia	405-482
Capitolul I. Dispoziții generale	405-407
Capitolul II. Filiația	408-450
<i>Secțiunea 1. Stabilirea filiației</i>	408-440
§1. Dispoziții generale	408-413
§2. Presumția de paternitate	414
§3. Recunoașterea copilului	415-420
§4. Acțiuni privind filiația	421-440
I. Contestarea filiației	421
II. Acțiunea în stabilirea filiației față de mamă	422-423
III. Acțiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei	424-428
IV. Acțiuni privind filiația față de tatăl din căsătorie	429-434
V. Dispoziții comune privind acțiunile referitoare la filiație	435-440
<i>Secțiunea a 2-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator</i>	441-447
<i>Secțiunea a 3-a. Situația legală a copilului</i>	448-450
Capitolul III. Adopția	451-482
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	451-454
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției</i>	455-468
§1. Persoanele care pot fi adoptate	455-458
§2. Persoanele care pot adopta	459-462
§3. Consimțământul la adopție	463-468
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele adopției</i>	469-474
<i>Secțiunea a 4-a. Încetarea adopției</i>	475-482
Titlul IV. Autoritatea părintească	483-512
Capitolul I. Dispoziții generale	483-486
Capitolul II. Drepturile și îndatoririle părintești	487-502
Capitolul III. Exercițarea autorității părintești	503-507
Capitolul IV. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești	508-512
Titlul V. Obligația de întreținere	513-534
Capitolul I. Dispoziții generale	513-515
Capitolul II. Persoanele între care există obligația de întreținere și ordinea în care aceasta se datorează	516-523
Capitolul III. Condițiile obligației de întreținere	524-528
Capitolul IV. Stabilirea și executarea obligației de întreținere	529-534

CARTEA A III-A. DESPRE BUNURI	535-952
Titlul I. Bunurile și drepturile reale în general	535-554
Capitolul I. Despre bunuri în general	535-550
Secțiunea 1. Despre distincția bunurilor	535-546
Secțiunea a 2-a. Produsele bunurilor	547-550
Capitolul II. Drepturile reale în general	551-554
Titlul II. Proprietatea privată	555-692
Capitolul I. Dispoziții generale	555-566
Secțiunea 1. Conținutul, întinderea și stingerea dreptului de proprietate privată	555-562
Secțiunea a 2-a. Apărarea dreptului de proprietate privată	563-566
Capitolul II. Accesiunea	567-601
Secțiunea 1. Dispoziții generale	567-568
Secțiunea a 2-a. Accesiunea imobiliară naturală	569-576
Secțiunea a 3-a. Accesiunea imobiliară artificială	577-597
§1. Dispoziții comune	577-579
§2. Realizarea lucrării cu materialele altuia	580
§3. Realizarea unei lucrări autonome cu caracter durabil asupra imobilului altuia	581-582
§4. Realizarea unei lucrări adăugate cu caracter durabil asupra imobilului altuia	583-585
§5. Înțelesul unor termeni	586
§6. Dispoziții speciale	587-597
Secțiunea a 4-a. Accesiunea mobilă	598-601
Capitolul III. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată	602-630
Secțiunea 1. Limite legale	602-625
§1. Dispoziții comune	602-603
§2. Folosirea apelor	604-610
§3. Picătura streșinii	611
§4. Distanța și lucrările intermediare cerute pentru anumite construcții, lucrări și plantații	612-613
§5. Vederea asupra proprietății vecinului	614-616
§6. Dreptul de trecere	617-620
§7. Alte limite legale	621-625
Secțiunea a 2-a. Limite convenționale	626-629
Secțiunea a 3-a. Limite judiciare	630
Capitolul IV. Proprietatea comună	631-686
Secțiunea 1. Dispoziții generale	631-633
Secțiunea a 2-a. Coproprietatea obișnuită	634-645
Secțiunea a 3-a. Coproprietatea forțată	646-666
§1. Dispoziții comune	646-647
§2. Coproprietatea asupra părților comune din clădirile cu mai multe etaje sau apartamente	648-659
I. Părțile comune	648-652
II. Drepturile și obligațiile coproprietarilor	653-658
III. Asociația de proprietari	659
§3. Coproprietatea asupra despărțiturilor comune	660-666
Secțiunea a 4-a. Proprietatea comună în devălmășie	667-668

<i>Secțiunea a 5-a. Partajul</i>	669-686
Capitolul V. Proprietatea periodică	687-692
Titlul III. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată	693-772
Capitolul I. Superficia	693-702
Capitolul II. Uzufructul	703-748
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	703-708
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar</i>	709-745
§1. Drepturile uzufructuarului și ale nudului proprietar	709-722
§2. Obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar	723-736
§3. Dispoziții speciale	737-745
<i>Secțiunea a 3-a. Stingerea uzufructului</i>	746-748
Capitolul III. Uzul și abitația	749-754
Capitolul IV. Servituțile	755-772
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	755-764
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile proprietarilor</i>	765-769
<i>Secțiunea a 3-a. Stingerea servituților</i>	770-772
Titlul IV. Fiducia	773-791
Titlul V. Administrarea bunurilor altuia	792-857
Capitolul I. Dispoziții generale	792-794
Capitolul II. Formele de administrare	795-801
<i>Secțiunea 1. Administrarea simplă</i>	795-799
<i>Secțiunea a 2-a. Administrarea deplină</i>	800-801
Capitolul III. Regimul juridic al administrării	802-845
<i>Secțiunea 1. Obligațiile administratorului față de beneficiar</i>	802-812
<i>Secțiunea a 2-a. Obligațiile administratorului și ale beneficiarului în raporturile cu terții</i>	813-817
<i>Secțiunea a 3-a. Inventar, garanții și asigurare</i>	818-824
<i>Secțiunea a 4-a. Administrarea colectivă și delegarea</i>	825-830
<i>Secțiunea a 5-a. Plasamentele considerate sigure</i>	831-836
<i>Secțiunea a 6-a. Repartiția profiturilor și a pierderilor</i>	837-841
<i>Secțiunea a 7-a. Darea de seamă anuală</i>	842-845
Capitolul IV. Încetarea administrării	846-857
<i>Secțiunea 1. Cauzele de încetare</i>	846-849
<i>Secțiunea a 2-a. Darea de seamă și predarea bunurilor</i>	850-857
Titlul VI. Proprietatea publică	858-875
Capitolul I. Dispoziții generale	858-865
Capitolul II. Drepturile reale corespunzătoare proprietății publice	866-875
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	866
<i>Secțiunea a 2-a. Dreptul de administrare</i>	867-870
<i>Secțiunea a 3-a. Dreptul de concesiune</i>	871-873
<i>Secțiunea a 4-a. Dreptul de folosință cu titlu gratuit</i>	874-875
Titlul VII. Cartea funciară	876-915
Capitolul I. Dispoziții generale	876-884
Capitolul II. Înscrierea drepturilor tabulare	885-901
Capitolul III. Notarea unor drepturi, fapte și raporturi juridice	902-906
Capitolul IV. Rectificarea înscrierilor de carte funciară	907-915

Titlul VIII. Posesia	916-952
Capitolul I. Dispoziții generale	916-921
Capitolul II. Viciile posesiei	922-927
Capitolul III. Efectele posesiei	928-948
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	928-929
<i>Secțiunea a 2-a. Uzucapiunea imobiliară</i>	930-934
<i>Secțiunea a 3-a. Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință</i>	935-940
<i>Secțiunea a 4-a. Ocupațiunea</i>	941-947
<i>Secțiunea a 5-a. Dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință</i>	948
Capitolul IV. Acțiunile posesorii	949-952

CARTEA A IV-A. DESPRE MOȘTENIRE ȘI LIBERALITĂȚI **953-1163**

Titlul I. Dispoziții referitoare la moștenire în general **953-962**

Capitolul I. Dispoziții generale	953-956
Capitolul II. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	957-962

Titlul II. Moștenirea legală **963-983**

Capitolul I. Dispoziții generale	963-964
Capitolul II. Reprezentarea succesorală	965-969
Capitolul III. Moștenitorii legali	970-983
<i>Secțiunea 1. Soțul supraviețuitor</i>	970-974
<i>Secțiunea a 2-a. Descendenții defunctului</i>	975
<i>Secțiunea a 3-a. Ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați</i>	976-981
<i>Secțiunea a 4-a. Ascendenții ordinari</i>	982
<i>Secțiunea a 5-a. Colateralii ordinari</i>	983

Titlul III. Liberalitățile **984-1099**

Capitolul I. Dispoziții comune	984-1010
<i>Secțiunea 1. Dispoziții preliminare</i>	984-986
<i>Secțiunea a 2-a. Capacitatea în materie de liberalități</i>	987-992
<i>Secțiunea a 3-a. Substituțiile fideicomisare</i>	993-1000
<i>Secțiunea a 4-a. Liberalitățile reziduale</i>	1001-1005
<i>Secțiunea a 5-a. Revizuirea condițiilor și sarcinilor</i>	1006-1008
<i>Secțiunea a 6-a. Dispoziții speciale</i>	1009-1010
Capitolul II. Donația	1011-1033
<i>Secțiunea 1. Încheierea contractului</i>	1011-1016
<i>Secțiunea a 2-a. Efectele donației</i>	1017-1019
<i>Secțiunea a 3-a. Revocarea donației</i>	1020-1029
§1. Dispoziții comune	1020-1022
§2. Revocarea pentru ingratitudine	1023-1026
§3. Revocarea pentru neexecutarea sarcinii	1027-1029
<i>Secțiunea a 4-a. Donațiile făcute viitorilor soți în vederea căsătoriei și donațiile între soți</i>	1030-1033
Capitolul III. Testamentul	1034-1085
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1034-1039
<i>Secțiunea a 2-a. Formele testamentului</i>	1040-1050
<i>Secțiunea a 3-a. Revocarea voluntară a testamentului</i>	1051-1053

<i>Secțiunea a 4-a. Legatul</i>	1054-1073
§1. Categoriile de legate	1054-1057
§2. Efectele legatelor	1058-1067
§3. Ineficacitatea legatelor	1068-1073
<i>Secțiunea a 5-a. Dezmoștenirea</i>	1074-1076
<i>Secțiunea a 6-a. Execuțiunea testamentară</i>	1077-1085
Capitolul IV. Rezerva succesorală, cotitatea disponibilă și reducțiunea liberalităților excesive	1086-1099
<i>Secțiunea 1. Rezerva succesorală și cotitatea disponibilă</i>	1086-1090
<i>Secțiunea a 2-a. Reducțiunea liberalităților excesive</i>	1091-1099
Titlul IV. Transmisiunea și partajul moștenirii	1100-1163
Capitolul I. Transmisiunea moștenirii	1100-1134
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1100-1105
<i>Secțiunea a 2-a. Acceptarea moștenirii</i>	1106-1119
<i>Secțiunea a 3-a. Renunțarea la moștenire</i>	1120-1124
<i>Secțiunea a 4-a. Sezina</i>	1125-1129
<i>Secțiunea a 5-a. Petiția de ereditate</i>	1130-1131
<i>Secțiunea a 6-a. Certificatul de moștenitor</i>	1132-1134
Capitolul II. Moștenirea vacantă	1135-1140
Capitolul III. Amintirile de familie	1141-1142
Capitolul IV. Partajul succesoral și raportul	1143-1163
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale referitoare la partajul succesoral</i>	1143-1145
<i>Secțiunea a 2-a. Raportul donațiilor</i>	1146-1154
<i>Secțiunea a 3-a. Plata datoriilor</i>	1155-1159
<i>Secțiunea a 4-a. Partajul de ascendent</i>	1160-1163
CARTEA A V-A. DESPRE OBLIGAȚII	1164-2499
Titlul I. Dispoziții generale	1164-1165
Titlul II. Izvoarele obligațiilor	1166-1395
Capitolul I. Contractul	1166-1323
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1166-1170
<i>Secțiunea a 2-a. Diferite categorii de contracte</i>	1171-1177
<i>Secțiunea a 3-a. Încheierea contractului</i>	1178-1245
§1. Dispoziții preliminare	1178-1179
§2. Capacitatea părților	1180-1181
§3. Consimțământul	1182-1224
I. Formarea contractului	1182-1203
II. Valabilitatea consimțământului	1204-1205
III. Viciele consimțământului	1206-1224
§4. Obiectul contractului	1225-1234
§5. Cauza	1235-1239
§6. Forma contractului	1240-1245
<i>Secțiunea a 4-a. Nulitatea contractului</i>	1246-1265
§1. Dispoziții generale	1246-1249
§2. Cauzele de nulitate	1250-1253
§3. Efectele nulității	1254-1260
§4. Validarea contractului	1261-1265
<i>Secțiunea a 5-a. Interpretarea contractului</i>	1266-1269

<i>Secțiunea a 6-a. Efectele contractului</i>	1270-1294
§1. Efectele între părți	1270-1279
§2. Efectele față de terți	1280-1294
I. Dispoziții generale	1280-1282
II. Promisiunea faptei altuia	1283
III. Stipulația pentru altul	1284-1288
IV. Simulația	1289-1294
<i>Secțiunea a 7-a. Reprezentarea</i>	1295-1314
<i>Secțiunea a 8-a. Cesiunea contractului</i>	1315-1320
<i>Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului</i>	1321-1323
Capitolul II. Actul juridic unilateral	1324-1329
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1324-1326
<i>Secțiunea a 2-a. Actul unilateral ca izvor de obligații</i>	1327-1329
Capitolul III. Faptul juridic licit	1330-1348
<i>Secțiunea 1. Gestiunea de afaceri</i>	1330-1340
<i>Secțiunea a 2-a. Plata nedatorată</i>	1341-1344
<i>Secțiunea a 3-a. Îmbogățirea fără justă cauză</i>	1345-1348
Capitolul IV. Răspunderea civilă	1349-1395
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1349-1350
<i>Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere</i>	1351-1356
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta proprie</i>	1357-1371
<i>Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru fapta altuia</i>	1372-1374
<i>Secțiunea a 5-a. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale sau de lucruri</i>	1375-1380
<i>Secțiunea a 6-a. Repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale</i>	1381-1395
Titlul III. Modalitățile obligațiilor	1396-1420
Capitolul I. Dispoziții generale	1396-1398
Capitolul II. Condiția	1399-1410
Capitolul III. Termenul	1411-1420
Titlul IV. Obligațiile complexe	1421-1468
Capitolul I. Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile	1421-1433
Capitolul II. Obligațiile solidare	1434-1460
<i>Secțiunea 1. Obligațiile solidare între creditori</i>	1434-1442
<i>Secțiunea a 2-a. Obligațiile solidare între debitori</i>	1443-1460
§1. Dispoziții generale	1443-1446
§2. Efectele solidarității în raporturile dintre creditor și debitorii solidari	1447-1455
I. Efectele principale în raporturile dintre creditor și debitorii solidari	1447-1453
II. Efectele secundare în raporturile dintre creditor și debitorii solidari	1454-1455
§3. Efectele solidarității în raporturile dintre debitori	1456-1460
Capitolul III. Obligațiile alternative și facultative	1461-1468
<i>Secțiunea 1. Obligațiile alternative</i>	1461-1467
<i>Secțiunea a 2-a. Obligațiile facultative</i>	1468
Titlul V. Executarea obligațiilor	1469-1565
Capitolul I. Plata	1469-1515
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1469-1471

<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele plății</i> _____	1472-1479
<i>Secțiunea a 3-a. Condițiile plății</i> _____	1480-1498
<i>Secțiunea a 4-a. Dovada plății</i> _____	1499-1505
<i>Secțiunea a 5-a. Imputația plății</i> _____	1506-1509
<i>Secțiunea a 6-a. Punerea în întârziere a creditorului</i> _____	1510-1515
Capitolul II. Executarea silită a obligațiilor _____	1516-1557
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i> _____	1516-1520
<i>Secțiunea a 2-a. Punerea în întârziere a debitorului</i> _____	1521-1526
<i>Secțiunea a 3-a. Executarea silită în natură</i> _____	1527-1529
<i>Secțiunea a 4-a. Executarea prin echivalent</i> _____	1530-1548
§1. Dispoziții generale _____	1530
§2. Prejudiciul _____	1531-1546
I. Evaluarea prejudiciului _____	1531-1537
II. Clauza penală și arvuna _____	1538-1546
§3. Vinovăția debitorului _____	1547-1548
<i>Secțiunea a 5-a. Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor</i> _____	1549-1554
<i>Secțiunea a 6-a. Cauze justificate de neexecutare a obligațiilor contractuale</i> _____	1555-1557
Capitolul III. Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului _____	1558-1565
<i>Secțiunea 1. Măsurile conservatorii</i> _____	1558-1559
<i>Secțiunea a 2-a. Acțiunea oblică</i> _____	1560-1561
<i>Secțiunea a 3-a. Acțiunea revocatorie</i> _____	1562-1565
Titlul VI. Transmisiunea și transformarea obligațiilor _____	1566-1614
Capitolul I. Cesiunea de creanță _____	1566-1592
<i>Secțiunea 1. Cesiunea de creanță în general</i> _____	1566-1586
<i>Secțiunea a 2-a. Cesiunea unei creanțe constatate printr-un titlu nominativ, la ordin sau la purtător</i> _____	1587-1592
Capitolul II. Subrogația _____	1593-1598
Capitolul III. Preluarea datoriei _____	1599-1608
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i> _____	1559-1604
<i>Secțiunea a 2-a. Preluarea datoriei prin contract încheiat cu debitorul</i> _____	1605-1608
Capitolul IV. Novația _____	1609-1614
Titlul VII. Stingerea obligațiilor _____	1615-1634
Capitolul I. Dispoziții generale _____	1615
Capitolul II. Compensația _____	1616-1623
Capitolul III. Confuziunea _____	1624-1628
Capitolul IV. Remiterea de datorie _____	1629-1633
Capitolul V. Imposibilitatea fortuită de executare _____	1634
Titlul VIII. Restituirea prestațiilor _____	1635-1649
Capitolul I. Dispoziții generale _____	1635-1638
Capitolul II. Modalitățile de restituire _____	1639-1647
Capitolul III. Efectele restituirii față de terți _____	1648-1649
Titlul IX. Diferite contracte speciale _____	1650-2278
Capitolul I. Contractul de vânzare _____	1650-1762
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i> _____	1650-1740
§1. Domeniul de aplicare _____	1650-1651
§2. Cine poate cumpăra sau vinde _____	1652-1656
§3. Obiectul vânzării _____	1657-1667

§4. Pactul de opțiune privind contractul de vânzare și promisiunea de vânzare _____	1668-1670
§5. Obligațiile vânzătorului _____	1671-1718
I. Dispoziții generale _____	1671-1672
II. Transmiterea proprietății sau a dreptului vândut _____	1673-1684
III. Predarea bunului _____	1685-1694
IV. Garanția contra evicțiunii _____	1695-1706
V. Garanția contra viciilor bunului vândut _____	1707-1715
VI. Garanția pentru buna funcționare _____	1716-1718
§6. Obligațiile cumpărătorului _____	1719-1729
§7. Dreptul de preempțiune _____	1730-1740
<i>Secțiunea a 2-a. Vânzarea bunurilor imobile</i> _____	1741-1746
§1. Reguli speciale aplicabile vânzării imobilelor _____	1741-1745
§2. Vânzarea terenurilor forestiere _____	1746
<i>Secțiunea a 3-a. Vânzarea moștenirii</i> _____	1747-1754
<i>Secțiunea a 4-a. Alte varietăți de vânzare</i> _____	1755-1762
§1. Vânzarea cu plata prețului în rate și rezerva proprietății _____	1755-1757
§2. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare _____	1758-1762
Capitolul II. Contractul de schimb _____	1763-1765
Capitolul III. Contractul de furnizare _____	1766-1771
Capitolul IV. Contractul de report _____	1772-1776
Capitolul V. Contractul de locațiune _____	1777-1850
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i> _____	1777-1823
§1. Cuprinsul contractului _____	1777-1785
§2. Obligațiile locatarului _____	1786-1795
§3. Obligațiile locatarului _____	1796-1804
§4. Sublocațiunea și cesiunea contractului de locațiune _____	1805-1808
§5. Expirarea termenului și tacita relocațiune _____	1809-1810
§6. Înstrăinarea bunului dat în locațiune _____	1811-1815
§7. Încetarea contractului _____	1816-1823
<i>Secțiunea a 2-a. Reguli particulare în materia închirierii locuințelor</i> _____	1824-1835
<i>Secțiunea a 3-a. Reguli particulare în materia arendării</i> _____	1836-1850
Capitolul VI. Contractul de antrepriză _____	1851-1880
<i>Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de antrepriză</i> _____	1851-1873
§1. Dispoziții generale _____	1851-1856
§2. Obligațiile părților _____	1857-1869
§3. Încetarea contractului _____	1870-1873
<i>Secțiunea a 2-a. Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții</i> _____	1874-1880
Capitolul VII. Contractul de societate _____	1881-1954
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i> _____	1881-1889
<i>Secțiunea a 2-a. Societatea simplă</i> _____	1890-1948
§1. Încheierea contractului de societate _____	1890-1893
§2. Efectele contractului de societate _____	1894-1924
I. Drepturile și obligațiile asociaților între ei _____	1894-1912
II. Administrarea societății _____	1913-1919
III. Obligațiile asociaților față de terți _____	1920-1924
§3. Pierderea calității de asociat _____	1925-1924
§4. Încetarea contractului de societate și dizolvarea societății _____	1930-1940
§5. Lichidarea societății _____	1941-1948

Secțiunea a 3-a. Asocierea în participație _____	1949-1954
Capitolul VIII. Contractul de transport _____	1955-2008
Secțiunea 1. Dispoziții generale _____	1955-1960
Secțiunea a 2-a. Contractul de transport de bunuri _____	1961-2001
Secțiunea a 3-a. Contractul de transport de persoane și bagaje _____	2002-2008
Capitolul IX. Contractul de mandat _____	2009-2071
Secțiunea 1. Dispoziții comune _____	2009-2012
Secțiunea a 2-a. Mandatul cu reprezentare _____	2013-2038
§1. Forma și întinderea mandatului _____	2013-2016
§2. Obligațiile mandatarului _____	2017-2024
§3. Obligațiile mandantului _____	2025-2029
§4. Încetarea mandatului _____	2030-2038
Secțiunea a 3-a. Mandatul fără reprezentare _____	2039-2071
§1. Dispoziții generale _____	2039-2042
§2. Contractul de comision _____	2043-2053
§3. Contractul de consignație _____	2054-2063
§4. Contractul de expediție _____	2064-2071
Capitolul X. Contractul de agenție _____	2072-2095
Capitolul XI. Contractul de intermediere _____	2096-2102
Capitolul XII. Contractul de depozit _____	2103-2143
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de depozit _____	2103-2123
§1. Dispoziții generale _____	2103-2106
§2. Obligațiile depozitarului _____	2107-2121
§3. Obligațiile deponentului _____	2122-2123
Secțiunea a 2-a. Depozitul necesar _____	2124-2126
Secțiunea a 3-a. Depozitul hotelier _____	2127-2137
Secțiunea a 4-a. Sechestrul convențional _____	2138-2143
Capitolul XIII. Contractul de împrumut _____	2144-2170
Secțiunea 1. Dispoziții generale _____	2144-2145
Secțiunea a 2-a. Împrumutul de folosință _____	2146-2157
Secțiunea a 3-a. Împrumutul de consumație _____	2158-2170
§1. Dispoziții comune _____	2158-2166
§2. Împrumutul cu dobândă _____	2167-2170
Capitolul XIV. Contractul de cont curent _____	2171-2183
Capitolul XV. Contul bancar curent și alte contracte bancare _____	2184-2198
Secțiunea 1. Contul bancar curent _____	2184-2190
Secțiunea a 2-a. Depozitul bancar _____	2191-2192
Secțiunea a 3-a. Facilitatea de credit _____	2193-2195
Secțiunea a 4-a. Închirierea casetelor de valori _____	2196-2198
Capitolul XVI. Contractul de asigurare _____	2199-2241
Secțiunea 1. Dispoziții comune _____	2199-2213
Secțiunea a 2-a. Asigurarea de bunuri _____	2214-2220
Secțiunea a 3-a. Asigurările de credite și garanții și asigurările de pierderi financiare _____	2221-2222
Secțiunea a 4-a. Asigurarea de răspundere civilă _____	2223-2226
Secțiunea a 5-a. Asigurarea de persoane _____	2227-2238
Secțiunea a 6-a. Coasigurarea, reasigurarea și retrocesiunea _____	2239-2241
Capitolul XVII. Contractul de rentă viageră _____	2242-2253
Capitolul XVIII. Contractul de întreținere _____	2254-2263

Capitolul XIX. Jocul și pariul 2264-2266

Capitolul XX. Tranzacția 2267-2278

Titlul X. Garanțiile personale 2279-2322

Capitolul I. Dispoziții generale 2279

Capitolul II. Fideiusiunea 2280-2320

Secțiunea 1. Dispoziții generale 2280-2292

Secțiunea a 2-a. Efectele fideiusiunii 2293-2313

§1. Efectele fideiusiunii între creditor și fideiutor 2293-2304

§2. Efectele fideiusiunii între debitor și fideiutor 2305-2312

§3. Efectele fideiusiunii între mai mulți fideiutori 2313

Secțiunea a 3-a. Încetarea fideiusiunii 2314-2320

Capitolul III. Garanțiile autonome 2321-2322

Titlul XI. Privilegiile și garanțiile reale 2323-2499

Capitolul I. Dispoziții generale 2323-2332

Capitolul II. Privilegiile 2333-2342

Secțiunea 1. Dispoziții comune 2333-2337

Secțiunea a 2-a. Privilegiile generale și privilegiile speciale 2338-2341

Secțiunea a 3-a. Concursul privilegiilor între ele și concursul dintre privilegii și ipotecă 2342

Capitolul III. Ipoteca 2343-2428

Secțiunea 1. Dispoziții generale 2343-2376

§1. Dispoziții comune 2343-2349

§2. Obiectul și întinderea ipotecii 2350-2359

§3. Efectele ipotecii față de terți 2360-2364

§4. Ipotecile convenționale 2365-2376

Secțiunea a 2-a. Ipoteca imobiliară 2377-2386

§1. Constituirea ipotecii imobiliare 2377-2383

§2. Drepturile și obligațiile părților 2384-2385

§3. Ipotecile legale 2386

Secțiunea a 3-a. Ipoteca mobilă 2387-2419

§1. Dispoziții generale 2387-2397

I. Constituirea ipotecii 2387-2393

II. Drepturile și obligațiile părților 2394-2397

§2. Ipotecile asupra creanțelor 2398-2408

I. Dispoziții comune 2398-2402

II. Drepturile și obligațiile părților 2403-2408

§3. Perfectarea ipotecilor mobiliare 2409-2412

§4. Înscrierea ipotecilor mobiliare 2413-2419

Secțiunea a 4-a. Concursul între creditorii ipotecari 2420-2427

Secțiunea a 5-a. Stingerea ipotecilor 2428

Capitolul IV. Executarea ipotecii 2429-2479

Secțiunea 1. Dispoziții generale 2429-2434

Secțiunea a 2-a. Executarea ipotecii mobiliare 2435-2477

§1. Executarea ipotecii asupra bunurilor mobile corporale 2435-2463

I. Deposarea debitorului 2435-2444

II. Vânzarea bunului ipotecat 2445-2459

III. Preluarea bunului ipotecat în contul creanței 2460-2463

§2. Executarea ipotecii asupra titlurilor reprezentative 2464

§3. Executarea ipotecii asupra creanțelor	2465-2467
§4. Preluarea bunului în vederea administrării	2468-2473
§5. Sancțiuni	2474-2477
<i>Secțiunea a 3-a. Executarea ipotecilor imobiliare</i>	2478-2479
Capitolul V. Gajul	2480-2494
<i>Secțiunea 1. Constituirea gajului</i>	2480-2486
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile creditorului gajist</i>	2487-2494
Capitolul VI. Dreptul de retenție	2495-2499

CARTEA A VI-A. DESPRE PRESCRIPȚIA EXTINCTIVĂ, DECĂDERE ȘI CALCULUL TERMENELOR 2500-2556

Titlul I. Prescripția extinctivă	2500-2544
Capitolul I. Dispoziții generale	2500-2516
Capitolul II. Termenul prescripției extinctive	2517-2522
Capitolul III. Cursul prescripției extinctive	2523-2543
<i>Secțiunea 1. Începutul prescripției extinctive</i>	2523-2531
<i>Secțiunea a 2-a. Suspendarea prescripției extinctive</i>	2532-2536
<i>Secțiunea a 3-a. Întreruperea prescripției extinctive</i>	2537-2543
Capitolul IV. Împlinirea prescripției	2544
Titlul II. Regimul general al termenelor de decădere	2545-2550
Titlul III. Calculul termenelor	2551-2556

CARTEA A VII-A. DISPOZIȚII DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT 2557-2663

Titlul I. Dispoziții generale	2557-2571
Titlul II. Conflicte de legi	2572-2663
Capitolul I. Persoane	2572-2584
<i>Secțiunea 1. Persoana fizică</i>	2572-2579
<i>Secțiunea a 2-a. Persoana juridică</i>	2580-2584
Capitolul II. Familia	2585-2612
<i>Secțiunea 1. Căsătoria</i>	2585-2602
§1. Încheierea căsătoriei	2585-2588
§2. Efectele căsătoriei	2589-2596
§3. Desfacerea căsătoriei	2597-2602
<i>Secțiunea a 2-a. Filiația</i>	2603-2610
§1. Filiația copilului din căsătorie	2603-2604
§2. Filiația copilului din afara căsătoriei	2605-2606
§3. Adopția	2607-2610
<i>Secțiunea a 3-a. Autoritatea părintească. Protecția copiilor</i>	2611
<i>Secțiunea a 4-a. Obligația de întreținere</i>	2612
Capitolul III. Bunurile	2613-2632
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	2613-2616
<i>Secțiunea a 2-a. Bunurile mobile corporale</i>	2617-2619
<i>Secțiunea a 3-a. Mijloacele de transport</i>	2620-2621
<i>Secțiunea a 4-a. Titlurile de valoare</i>	2622-2623
<i>Secțiunea a 5-a. Bunurile incorporale</i>	2624-2625
<i>Secțiunea a 6-a. Formele de publicitate</i>	2626
<i>Secțiunea a 7-a. Ipotecile mobiliare</i>	2627-2632

Capitolul IV. Moștenirea	2633-2636
Capitolul V. Actul juridic	2637-2639
Capitolul VI. Obligațiile	2640-2646
Capitolul VII. Cambia, biletul la ordin și cecul	2647-2658
Secțiunea 1. Dispoziții generale	2647-2650
Secțiunea a 2-a. Cambia și biletul la ordin	2651-2654
Secțiunea a 3-a. Cecul	2655-2658
Capitolul VIII. Fiducia	2659-2662
Capitolul IX. Prescripția extinctivă	2663

Dispoziții finale **2664**

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1. Izvoarele dreptului civil. (1) Sunt izvoare ale dreptului civil legea, uzanțele și principiile generale ale dreptului.

(2) În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

(3) În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

(4) Numai uzanțele conforme ordinii publice și bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

(5) Partea interesată trebuie să facă dovada existenței și a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

(6) În sensul prezentului cod, prin *uzanțe* se înțelege obiceiul (cutuma) și uzurile profesionale.

Legislație conexă: art. 5 alin. (3), art. 255 alin. (3) și art. 601 CPC.

Art. 2. Obiectul și conținutul Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil.

(2) Prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale.

Legislație conexă: art. 291 LSC.

Art. 3. Aplicarea generală a Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

Legea de aplicare: Art. 8. (1) Noțiunea „profesionist” prevăzută la art. 3 din Codul civil include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil. (2) În toate actele normative în vigoare, expresiile „acte de comerț”, respectiv „fapte de comerț” se înlocuiesc cu expresia „activități de producție, comerț sau prestări de servicii”.

Legislație conexă: art. 2 din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (M. Of. nr. 681 din 29 iulie 2004).

Art. 4. Aplicarea priorității a tratatelor internaționale privind drepturile omului. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

[1] Dispozițiile de punere în aplicare a titlului preliminar sunt cuprinse în art. 8-8' din Legea nr. 71/2011.

Legislație conexă: ► art. 20 C. Rom.; ► art. 3 CPC.

Art. 5. Aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.

Legislație conexă: ► Declarația nr. 17 - cu privire la supremație anexată la actul final al Conferinței interguvernamentale care a adoptat Tratatul de la Lisabona; ► art. 148 C. Rom.; ► art. 4 CPC.

Capitolul II. Aplicarea legii civile

Art. 6. Aplicarea în timp a legii civile. (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficiente potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi. [R.A.: art. 1 C. civ. 1864]

Legea de aplicare: ► Art. 3. Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a Codului civil nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor. ► Art. 4. La data intrării în vigoare a Codului civil, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate, prevăzute de Codul civil din 1864, precum și de alte acte normative, rămân supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficiente potrivit Codului civil sau dispozițiilor prezentei legi. ► Art. 5. (1) Dispozițiile Codului civil se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. (2) Dispozițiile Codului civil sunt aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a Codului civil.

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 1/2014 (M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursurile în interesul legii declarate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5, art. 201, art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și ale art. 6 alin. (4), art. 2512, art. 2513 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, a stabilit că: „Prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 octombrie 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse dispozițiilor art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 octombrie 2011”.

N.r. Motivarea integrală a deciziei poate fi consultată online la adresa <http://bibliotecahamangiu.ro/>.

Legislație conexă: art. 15 alin. (2) C. Rom.

Art. 7. Teritorialitatea legii civile. (1) Actele normative adoptate de autoritățile și instituțiile publice centrale se aplică pe întreg teritoriul țării, afară de cazul în care se prevede altfel.

(2) Actele normative adoptate, în condițiile legii, de autoritățile și instituțiile administrației publice locale se aplică numai în raza lor de competență teritorială.

Legislație conexă: ► Legea nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere (M. Of. nr. 182 din 30 iulie 1992);
► Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România (M. Of. nr. 577 din 29 iunie 2004).

Art. 8. Extrateritorialitatea legii civile. În cazul raporturilor juridice cu element de extraneitate, determinarea legii civile aplicabile se face ținându-se seama de normele de drept internațional privat cuprinse în cartea a VII-a din prezentul cod.

Capitolul III. Interpretarea și efectele legii civile

Art. 9. Interpretarea legii. (1) Cel care a adoptat norma civilă este competent să facă și interpretarea ei oficială.

(2) Norma interpretativă produce efecte numai pentru viitor.

(3) Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecății. [R.A.: art. 4 C. civ. 1864]

Legislație conexă: art. 69 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative (republicată în M. Of. nr. 260 din 21 aprilie 2010).

Art. 10. Interzicerea analogiei. Legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.

Art. 11. Respectarea ordinii publice și a bunelor moravuri. Nu se poate deroga prin convenții sau acte juridice unilaterale de la legile care interesează ordinea publică sau de la bunele moravuri. [R.A.: art. 5 C. civ. 1864]

Art. 12. Libertatea de a dispune. (1) Oricine poate dispune liber de bunurile sale, dacă legea nu prevede în mod expres altfel.

(2) Nimeni nu poate dispune cu titlu gratuit, dacă este insolubil.

Art. 13. Renunțarea la drept. Renunțarea la un drept nu se prezumă.

Legislație conexă: ► art. 408-409 CPC; ► art. 38 din Codul muncii, republicat (M. Of. nr. 345 din 18 mai 2011).

Art. 14. Buna-credință. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri.

(2) Buna-credință se prezumă până la proba contrară. [R.A.: art. 970 alin. (1) și art. 1899 alin. (2) C. civ. 1864]

Legislație conexă: ► art. 57 C. Rom.; ► art. 12 CPC.

Art. 15. Abuzul de drept. Niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe. [R.A.: art. 3 din Decretul nr. 31/1954]

Legislație conexă: art. 17 CEDO.

Art. 16. Vinovăția. (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru faptele sale săvârșite cu intenție sau din culpă.

(2) Fapta este săvârșită cu intenție când autorul prevede rezultatul faptei sale și fie urmărește producerea lui prin intermediul faptei, fie, deși nu îl urmărește, acceptă posibilitatea producerii acestui rezultat.

(3) Fapta este săvârșită din culpă când autorul fie prevede rezultatul faptei sale, dar nu îl acceptă, socotind fără temeii că nu se va produce, fie nu prevede rezultatul faptei, deși trebuia să îl prevadă. Culpă este gravă atunci când autorul a acționat cu o neglijență sau imprudență pe care nici persoana cea mai lipsită de dibăcie nu ar fi manifestat-o față de propriile interese.

(4) Atunci când legea condiționează efectele juridice ale unei fapte de săvârșirea sa din culpă, condiția este îndeplinită și dacă fapta a fost săvârșită cu intenție.

Art. 17. Eroarea comună și invincibilă. (1) Nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși.

(2) Cu toate acestea, când cineva, împărțind o credință comună și invincibilă, a considerat că o persoană are un anumit drept sau o anumită calitate juridică, instanța judecătorească, ținând seama de împrejurări, va putea hotărî că actul încheiat în această stare va produce, față de cel aflat în eroare, aceleași efecte ca și când ar fi valabil, afară de cazul în care desființarea lui nu i-ar cauza niciun prejudiciu.

(3) Eroarea comună și invincibilă nu se prezumă.

(4) Dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile în materie de carte funciară și nici în alte materii în care legea reglementează un sistem de publicitate. [R.A.: art. 7 din Legea nr. 119/1996]

Capitolul IV. Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice

Art. 18. Obiectul publicității și modalitățile de realizare. (1) Drepturile, actele și faptele privitoare la starea și capacitatea persoanelor, cele în legătură cu bunurile care aparțin acestora, precum și orice alte raporturi juridice sunt supuse publicității în cazurile expres prevăzute de lege.

(2) Publicitatea se realizează prin cartea funciară, Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, denumită în cuprinsul prezentului cod și *arhivă*, prin registrul comerțului, precum și prin alte forme de publicitate prevăzute de lege. [R.A.: art. 38 din Legea nr. 7/1996]

Legislație conexă: Legea nr. 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare, republicată (M. Of. nr. 720 din 24 septembrie 2015).

Art. 19. Condițiile de publicitate. (1) Procedura și condițiile de publicitate se stabilesc prin lege.

(2) Îndeplinirea formalității de publicitate poate fi cerută de orice persoană, chiar dacă este lipsită de capacitatea de exercițiu.

(3) Orice renunțare sau restrângere a dreptului de a îndeplini o formalitate de publicitate, precum și orice clauză penală sau altă sancțiune stipulată pentru a împiedica exercitarea acestui drept sunt considerate nescrise.

(4) Nimeni nu poate invoca faptul că nu a cunoscut dreptul, actul sau faptul supus publicității, dacă formalitatea de publicitate a fost legal îndeplinită.

Legea de aplicare: Art. 8¹. Existența unui litigiu sau înscrierea lui în registrele publice prevăzute de lege nu împiedică efectuarea formalităților de publicitate.

Legislație conexă: ► Legea nr. 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare, republicată (M. Of. nr. 720 din 24 septembrie 2015); ► O.G. nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare (M. Of. nr. 423 din 1 septembrie 2000).

Art. 20. Efectele publicității. (1) Publicitatea asigură opozabilitatea dreptului, actului, faptului, precum și a oricărui alt raport juridic supus publicității, stabilește rangul acestora și, dacă legea prevede în mod expres, condiționează constituirea sau efectele lor juridice.

(2) Între părți sau succesori lor, universali ori cu titlu universal, după caz, drepturile, actele sau faptele juridice, precum și orice alte raporturi juridice produc efecte depline, chiar dacă nu au fost îndeplinite formalitățile de publicitate, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

(3) Publicitatea nu validează dreptul, actul sau faptul supus ori admis la publicitate. Cu toate acestea, în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege, ea poate produce efecte achizitive în favoarea terților dobânditori de bună-credință.

(4) Publicitatea nu întrerupe cursul prescripției extinctive, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

Art. 21. Prezumțiile. (1) Dacă un drept, act sau fapt a fost înscris într-un registru public, se prezumă că el există, cât timp nu a fost radiat sau modificat în condițiile legii.

(2) În cazul în care un drept, act sau fapt a fost radiat, se prezumă că el nu există.

Art. 22. Lipsa publicității. Sancțiuni. (1) Dacă formalitatea de publicitate nu a fost realizată, iar aceasta nu era prevăzută de lege cu caracter constitutiv, drepturile, actele, faptele sau alte raporturi juridice supuse publicității sunt inopozabile terților, afară de cazul în care se dovedește că aceștia le-au cunoscut pe altă cale.

(2) Atunci când legea prevede că simpla cunoaștere de fapt nu suplinește lipsa de publicitate, absența acesteia poate fi invocată de orice persoană interesată, inclusiv de terțul care a cunoscut, pe altă cale, dreptul, actul, faptul sau raportul juridic supus publicității.

(3) În toate cazurile însă, simpla cunoaștere a dreptului, actului, faptului sau raportului juridic nu suplinește lipsa de publicitate față de alte persoane decât terțul care, în fapt, le-a cunoscut.

Art. 23. Concursul dintre formele de publicitate. Dacă un drept, act, fapt sau orice raport juridic este supus în același timp unor formalități de publicitate diferite, neefectuarea unei cerințe de publicitate nu este acoperită de îndeplinirea alteia.

Art. 24. Consultarea registrelor publice. Orice persoană, chiar fără a justifica un interes, poate, în condițiile legii, să consulte registrele publice privitoare la un drept, act, fapt sau o anumită situație juridică și să obțină extrase sau copii certificate de pe acestea. [R.A.: art. 41 din Legea nr. 7/1996]

(2) Nimeni nu poate renunța, în tot sau în parte, la capacitatea de toarcință sau la capacitatea de exercițiu. [R.A.: art. 3 din Decretul nr. 3/1954]

Art. 28. Egalitatea în fața legii civile. Rasa, culoarea, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, vârsta, sexul și orientarea sexuală, opinia, convingerile personale, apartenența politică, sindicală, la o categorie socială ori la o categorie defavorizată, averea, originea socială, gradul de cultură, precum și orice altă situație similară nu au nicio influență asupra capacității civile. [R.A.: art. 4 alin. (2) din Decretul nr. 3/1954]

Legislație conexă: ▶ art. 18 C. Pen., ▶ O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (republicată în M. Of. nr. 166 din 7 martie 2014).

Art. 31. Patrimoniul. Mase patrimoniale și patrimoniul de afectajune. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică este titulară a unui patrimoniu care include toate drepturile și datoritiile ce pot fi evaluate în bani și aparțin acesteia.

(2) Acesta poate face obiectul unei diviziuni sau unei afectajuni numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

(3) Patrimoniile de afectajune sunt masele patrimoniale fiduciare, constituite potrivit dispozițiilor titlului IV al cărții a III-a, cele afectate exercitării unei profesii autorizate, precum și alte patrimonii determinate potrivit legii.

Art. 32. Transferul întrepatrimonial. (1) În caz de diviziune sau afectajune, transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta, în cadrul aceluiași patrimoniu, se face cu respectarea condițiilor prevăzute de lege și fără a prejudicia drepturile creditorilor asupra fiecărei mase patrimoniale.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1), transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta nu constituie o înstrăinare.

¹⁾ Dispozițiile tranzitorii și de punere în aplicare a cărții I sunt cuprinse în art. 13-18 din Legea nr. 7/2011.